

Бердянщина відсвяткувала 156-річчя переселення болгар з Бессарабії на землі Таврії

ФЕСТИВАЛЬ «БЕССАРАБІЯ-ТАВРІЯ. ПОКЛИК ПРАЩУРІВ»

(Продовження. Початок на 1 стор.)

Свято, проведене на Бердянщині, об'єднало потомків болгар-переселенців бессарабської і таврійської землі.

Фестиваль відбувся завдяки ініціативі Бердянського болгарського товариства ім. М. Хаджийського, за підтримки Департаменту культури, туризму, національностей та релігій ЗОДА, Бердянської міської ради та Бердянського відділу культури. На запрошення міського голови **Володимира Чепурного** до Бердянська приїхала делегація з смт. Суворово Ізмаїльського району Одеської області на чолі з головою селищної ради **Петром Генчевським** та головою оргкомітету «Суворово (Шикирли-Китай) – 200 років» **Степаном Смоковим**. Бессарабія, крім спільної історії, привезла національні автентичні колективи пісні і танцю – більше 40 учасників.

Болгари третя за кількістю населення нація у Бердянську та Бердянському районі. Для Таврійських болгар Бессарабія – це свята земля пращурів, звідки 156 років назад болгарі вирушили в далекий і важкий шлях у пошуках нової долі – отримання землі.

У бессарабських і таврійських болгар багато спільного. Переселяючись селами, вони перенесли назви сіл та храмів з рідної землі на нові території. Наприклад, Одеська область, Ізмаїльський район, смт.

Суворово (у минулому Шикирли-Китай) та с. Софіївка (Шикирли-Китай) Бердянського району – це у минулому мешканці одного села, частина якого переселилась до Таврії, а частина проживає у Суворово. Про це свідчать і прізвища двох сіл – і там, і там сьогодні мешкають Смокови, Тільки, Куртеви, Дулови, Нейчеви, Калеви, Мусафірови та інші. У Софіївці до 1960-х років був храм св. Костянтина та Олени – а в Суворово і сьогодні діє храм на честь цих святих. Взаємне відвідування землі предків (делегатія с. Софіївки відвідала смт. Суворово у 2017 р.) є духовною потребою болгар, покликком серця.

У перший фестивальный день, гості відвідали Бердянський краєзнавчий музей, познайомились з експозиціями «Болгари в Таврії. Історія та сучасність» та інтер'єром болгарського будинку «Българска къща». Відвідувачі побачили автентичні експонати з болгарських сіл Бердянського району: Андрівки, Полоузівки, Троян, Софіївки, Азовського.

Ввечері того ж дня у Бердянському ЦКІД «Софіт» відбувся концерт творчих колективів смт. Суворово. Учасники показали виступи вокальних колективів «Българка» і «Мальви». Однією з танцювальних родинок стала «Бессарабська сюїта» від хореографічного колективу «Веселія», у якій розкрився весь багатий спектр етнічної культури півдня України. З вітальним словом від міського голови Бердянська

В.П. Чепурного виступила завідувача сектором відділу організаційної роботи та внутрішньої політики міськвиконкому **І.В. Шинкаренко**, а від делегації смт. Суворово – голова селищної ради **Петро Генчевський**, голова оргкомітету «Суворово (Шикирли-Китай) – 200 років» **Степан Смоков**. У глядацькій залі зібралася численна публіка – представники місцевих національних товариств, міської організації інвалідів Другої світової війни та ЗСУ, викладачі та студенти БДПУ, мешканці мікрора-

йонів Бердянська, серед яких багато етнічних болгар. Протягом трьохгодинної концертної програми не вщухали оплески присутніх, вражених майстерністю виконання, професіоналізмом виконавців – самодіяльних колективів Суворовського будинку культури на чолі з директором **Іриною Далаковою**.

Другий день фестивалю був присвячений відвідуванню болгарських сіл Бердянського району: Софіївки, Андрівки, Троян, Полоузівки. Відбулися теплі зустрічі делегації смт. Суворово з рідними по крові людьми, концерти. Подорожі сприяла чарівна осіння погода, яка налаштувала на приємне спілкування та святкування.

Надзвичайно гостинною та хвилюючою була зустріч делегації з громадою села Софіївка Андріївської селищної ради –

мешканцями та адміністрацією, адже саме Софіївка є землею, на якій у далекому XIX столітті осіли бессарабські болгарі з Шикирли-Китаю. Село зустріло гостей хлібом-сіллю, цікавою концертною програмою у будівлі колишньої сільської школи. З вітальним словом виступили керівники делегації смт. Суворово, голова Бердянського болгарського товариства ім. М. Хаджийського, директор БКМ **Людмила Ноздріна**, депутат Бердянської районної ради, голова Софіївської ради ветеранів **Олена Чупріна-Кралева**, а також бібліотекар, депутат Андріївської селищної ради, громадська активістка **Валентина Дячук**. Учасники зустрічі обмінялись сувенірами, книжками. До 200-річчя смт. Суворово була видана книга уродженця селища, доктора історичних наук **М.Д. Руссева**, яка розповідає про історію заснування та розвитку поселення. Видання було подароване меру м. Бердянська В.П. Чепурному та Софіївській громаді. Наприкінці заходу усі об'єдналися в традиційному болгарському танку «хоро» та висловили побажання щодо подальшого спілкування і співробітництва.

У болгарському селі Полоузівка делегація відвідала старовинний храм в ім'я Святих рівноапостольних Кирила і Мефодія, освячений у вересні 1865 року. Гості дізналися про трагічну долю храму за радянських часів, про подвижників, які відродили церкву.

Урочиста частина подорожі відбулася у центрі національної культури села Андрівка. Делегацію зустрів голова Андріївської сільської ради **Муслім Магомедов**, вчителі та учні, мешканці села. Від народного депутата України

О.С. Пономарьова учасників фестивалю привітала його помічниця **Алла Токарева**, а від болгарської спільноти села – працівники Андріївського будинку культури, вчитель болгарської мови Андріївської ЗОШ **В.І. Кірбабіна**. Громада села та суворівці отримали сувеніри з логотипом фестивалю: календарі, блокноти, чашки, футболки від директора БКМ Л.Ф. Ноздріної, з подарунками приїхали й гості свята.

Завершальним акордом стало відвідування села Трояни Бердянського району. Болгарські національні колективи пісні і танцю смт. Суворово подарували надзвичайний концерт для усіх бажаючих в місцевому будинку культури. Подивитися концертні номери прийшло багато місцевих мешканців, дітей і дорослих, приїхали навіть з інших болгарських сіл. Присутні були приємно вражені високим рівнем підготовки колективів, творчою майстерністю та щиро обдаровували артистів оплесками. Багато хто долучився до завершального танку «хоро», дякуючи далеким гостям за їхні чудові виступи.

Два дні фестивалю «Бессарабія – Таврія. Поклик пращурів» минули непомітно, адже свято об'єднало однодумців, рідних по духу людей. Разом з тим історія бессарабських і таврійських болгар відкрилася широко загалу, з болгарською культурою познайомились мешканці Бердянська та Бердянського району.

Людмила НОЗДРИНА, директор Бердянського краєзнавчого музею, голова Бердянського болгарського товариства ім. Мішо Хаджийського

